

PSEUDOINITIATIONEN

När vi såsom "satanisk" betecknar den antitraditionella aktionen, vars olika aspekter vi här studerat, bör man väl förstå att detta är alldeles oberoende av den särskilda föreställning envar kan göra sig om det som kallas "Satan" enligt vissa teologiska eller andra åsikter, ty det säger sig självt att "personifieringar" icke har någon betydelse för vårt synsätt och icke har något att tillföra dessa överväganden. Det som här skall betraktas är å ena sidan förnekelsens och omstörtningens ande, vari "Satan" metafysiskt uppgår, vilka speciella former han sedan än må antaga för att manifesteras sig på det ena eller andra området, och å andra sidan det som egentligen företräder och så att säga "förkroppsligar" honom i den jordiska världen, där vi betraktar hans verksamhet, vilken inte är något annat än det vi kallat "kontrainitiationen". Väl att märka säger vi "kontrainitiationen" och ej "pseudoinitiationen", vilken är något mycket olik det förstnämnda. Man bör nämligen inte blanda samman efteraparen med efterapningen. "Pseudoinitiationen", såsom denna existerar i dag i många organisationer, varav de flesta är knutna till någon form av "nyspiritualism", är i det hela taget bara ett av många exempel på efterapning av samma slag, som de vi redan konstaterat i de olika ordnarna, även om de såsom efterapning av initiationen kanske har en större betydelse än efterapning av vad som helst annat. "Pseudoinitiationen" är i verkligheten endast en av de produkter som alstrats av det tillstånd av oordning och förvirring som i den moderna tiden framkallats av den "sataniska" aktionen, vilken har sin medvetna utgångspunkt i "kontrainitiationen". "Pseudoinitiationen" kan också omedvetet vara ett redskap för "kontrainitiationen", men i grund och botten gäller detta i någon mån också alla andra efterapningar, nämligen i den meningen att de alla är liksom medel till hjälp för genomförandet av samma omstörtningssplan, så att var och en fyller den mer eller mindre viktiga funktion den fått sig tilldelad i denna helhet, vilken för övrigt utgör ytterligare ett slags efterapning av själva den ordning och den harmoni, mot vilka hela denna plan är riktad.

"Kontrainitiationen" är förvisso icke blott och bart en bedräglig efterapning, utan tvärtom något i sitt slag mycket verkligt, liksom den verkan den faktiskt utövar alltför väl visar. Åtminstone är den en efterapning endast i bemärkelsen att den nödvändigtvis efterbildar initiationen såsom en omvänd skugga, fastän dess verkliga avsikt inte är att efterbilda utan att motsätta sig den. Denna förmätenhet är för övrigt naturligtvis fåfäng, ty det metafysiska och andliga området är absolut förbjudet för den, då det just ligger bortom alla motsatser. Allt den kan göra är att låtsas icke känna till det eller förneka det, och den kan icke i något fall gå bortom den "mellanliggande världen", det vill säga det psykiska området, vilket för övrigt i alla avseenden, i den mänskliga ordningen och även i den kosmiska ordningen, är "Satan's" inflytelseområde med företrädesrätt (1). Men icke desto mindre finns avsikten att göra det, med allt vad det fattade beslutet att gå stick i stäv mot initiationen innebär. Vad "pseudoinitiationen" beträffar", är den intet annat än ren och skär parodi, vilket med andra ord vill säga att den icke är något i sig, att den är tom på all djup verklighet eller, om man så vill uttrycka det, att dess inneboende värde varken är positivt som initiationens eller negativt som "kontrainitiationens", utan helt enkelt noll. Om den emellertid inte nöjer sig med att vara en mer eller mindre oförarglig lek, såsom man kanske kunde tro den vara under dessa betingelser, är det på grund av vad vi allmänt förklarat om efterapningarnas verkliga karaktär och den funktion de fått sig tilldelad. Det bör även tilläggas i detta särskilda fall att ritera i kraft av sin "helighet" i detta ords mest exakta innebörd är något som aldrig kan ostraffat imiteras. Man kan vidare säga att de "pseudotraditionella" efterapningarna, till vilka alla de förut omtalade förvanskningarna av traditionens idé är knutna, här når höjdpunkten av sin betydenhet, först därför att de tar sig uttryck i verklig handling i stället för att bli kvar i ett tillstånd av mer

eller mindre oklara föreställningar och sedan därför att de angriper traditionens ”inre” sida, det som utgör själva dess ande, det vill säga det esoteriska och initiatiska området.

Man kan iakttaga att ”kontrainitiationen” befliktar sig om låta sina agenter ingå i ”pseudo-initiatiska” organisationer, vilka de sålunda ”inspirerar” utan de vanliga medlemmarnas och oftast även utan de skenbara ledarnas vetskap, varvid de sistnämnda inte vet mer än de andra vad det är för ändamål de egentligen tjänar. Det bör dock sägas att den faktiskt låter dem ingå på liknande sätt överallt där den kan, i den samtida världens alla mer utåtriktade ”rörelser”, politiska eller andra, och även, såsom vi tidigare sade, i äkta initiatiska eller religiösa organisationer men då sådana, där den traditionella andan är alltför försvagad för att de skall kunna motstå detta lömska inträngande. Men fränsett detta sist anförda fall, som möjliggör att så direkt som möjligt verka upplösande, är det nog de ”pseudoinitiatiska” organisationerna som främst bör tilldraga sig ”kontrainitiationens” uppmärksamhet och bli föremål för dess särskilda ansträngningar, just därför att det arbete den föresätter sig framför allt är anti-traditionellt och därför att det rent av är i detta ensamt, som den till slut kan helt sammanfattas. Det är för övrigt mycket sannolikt för detta ändamål, som det finns flerfaldiga förbindelser mellan de ”pseudoinitiatiska” yttringarna och alla möjliga andra ting, som vid första anblicken synes icke böra ha det minsta samband med dem men som alla är typiska för den moderna andan under någon av dess mer uttalade aspekter (2). Om det inte vore så, varför skulle då egentligen de ”pseudoinitierade” ständigt ha en så viktig roll att spela i allt detta? Man skulle kunna säga att bland de alla slags redskap eller medel, som sätts i verket för det som det här handlar om, bör ”pseudoinitiationen” genom själva sin natur logiskt sett intaga första rummet. Den är givetvis bara en kugge i maskineriet, men en kugge som kan styra många andra genom att så att säga haka i dessa andra och så sätta i gång dem. Här fortsätts efterrapningen vidare: ”pseudoinitiationen imiterar därvid i sitt arbetsätt den osynliga igångsättaren, vilken i den normala ordningen tillhör initiationen ensam. Men man bör noga iakttaga detta: initiationen representerar i sanning och med rätta anden, alltings främsta livgivare, medan tvärtom anden uppenbart är frånvarande i det som hör till ”pseudoinitiationen”. Av detta framgår omedelbart att den verkan som så utövas i stället för att vara verkligt ”organisk” icke kan ha annat än en rent ”mekanisk” karaktär, vilket för övrigt fullt ut berättigar att jämföra den med kugghjul, såsom vi nyss gjorde. Och är det inte just denna karaktär, som vi redan sett framträda överallt och på det mest slående sätt i den moderna världen, där maskinen mer och mer tränger in i allt, där människan själv i all sin verksamhet inskränks till att så mycket som möjligt likna en maskin, därför att man fräntagit henne all andlighet? Men det är just där, som de konstgjorda alstrens hela underlägsenhet slår en i ögonen, även om en ”satanisk” skicklighet har rätt över deras framställning. Maskiner kan man nog tillverka, men inte levande varelser, eftersom, vi säger det ännu en gång, själva anden saknas och alltid kommer att saknas.

Vi har talat om ”osynlig igångsättare”, och fränsett den vilja till imitation som visar sig också från denna synpunkt, har i detta slags ”osynlighet”, hur relativ den i övrigt än må vara, ”pseudoinitiationen” en obestridlig fördel för den funktion vi just omtalat framför varje annan sak av en mer ”offentlig” karaktär. Det är icke för att de ”pseudoinitiatiska” organisationerna för det mesta är särskilt noga med att dölja sin existens. Det finns även de som inte drar sig för att öppet göra en propaganda, som är fullkomligt oförenlig med deras anspråk på esoterism. Men trots detta är de också det som är mindre framträdande och det som bäst lämpar sig för en ”diskret” verksamhet, följaktligen detta som ”kontrainitiationen” kan träda i den mest omedelbara kontakt med utan att behöva frukta att dess inblandning riskerar att avslöjas, desto mer som det i dessa miljöer alltid är lätt att finna något medel att avhjälpa följderna av ett röjande av hemlighet eller en oförsiktighet. Man måste också säga att en stor del av allmänheten, allt medan den i någon mån vet om de ”pseudoinitiatiska” organisationernas existens, inte vet alltför mycket vad de är för något och är föga inställda på att tillmäta dem någon

betydelse, då de ser dem blott som "konstigheter" utan större vikt. Också denna likgiltighet tjänar, om än oavsiktligt, samma ändamål som ett strängare hemlighållande.

Vi har sökt att så riktigt som möjligt förklara "pseudoinitiationens" verkliga, om än omedvetna funktion och den verkliga naturen av dess samband med "kontrainitiationen". Det torde även böra tilläggas att "kontrainitiationen" åtminstone i vissa fall kan i "pseudoinitiationen" finna en miljö, där den kan göra iakttagelser och urval för sin egen rekrytering, men här är inte platsen för att närmare ingå på detta. Vad man inte kan ge ens en ungefärlig bild av är hur otroligt mångskiftande och sammansatta de faktiska förgreningarna mellan alla dessa ting är, så att först ett direkt och detaljerat studium torde kunna möjliggöra en redogörelse för dem. Men här är det givetvis främst "principen", om man så får säga, som intresserar oss. Emellertid är detta ännu inte allt. Hitintills har vi i det hela taget sett varför den traditionella idén efterapas av "pseudoinitiationen". Nu återstår det oss att noggrannare se hur den efterapas, detta för att dessa betraktelser icke skall synas alltför ensidigt "teoretiska".

Ett av de enklaste medel, som de "pseudoinitiatiska" organisationerna har att tillgå för att tillverka en falsk tradition för sina anhängares bruk, är säkerligen "synkretismen". Denna består i att så gott det går samla element de lånat litet överallt, att sammanställa dem så att säga "utifrån", utan någon verklig insikt om vad de verkligen står för i de olika traditioner dit de ensamt hör. Men eftersom man måste ge denna mer eller mindre oformliga samling ett visst sken av enhet för att kunna framlägga den såsom en "lära", anstränger man sig att gruppera dessa element runt några "ledande ideer", vilka inte är av traditionellt ursprung utan alldeles tvärtom i allmänhet är helt profana och moderna uppfattningar, alltså egentligen antitraditionella. Vi har på tal om "nyspiritualismen" redan noterat att i synnerhet "evolutionens" idé i detta avseende nästan alltid spelar en avgörande roll. Det är lätt att förstå att förhållandena därigenom i högsta grad förvärras: under dessa betingelser handlar det inte längre blott och bart om att sätta samman ett slags "mosaik" av traditionellt bråte, vilket i det hela taget endast vore en alldeles fåfäng men närmast harmlös lek. Det handlar i stället om att förvränga och, skulle man kunna säga, "omdirigera" lånade element, då man ju sålunda förmås att ge dem en förvanskad innebörd för att de skall överensstämma med den "ledande idén", ända därhän att de går emot den traditionella innebörden. Det är för övrigt givetvis så att de som handlar på detta vis kanske inte är klart medvetna därom, ty den moderna mentalitet som är deras kan i detta avseende vålla en verklig förblindelse. I allt detta måste man alltid taga med i beräkningen först den rena oförståelse, som beror på denna mentalitet, och sedan, vi borde kanske rent av säga främst, de "ingivelser för vilka de "pseudoinitierade" själva är de första offren, innan de för egen del inskräper dem hos andra. Men denna omedvetenhet ändrar ingenting i resultatet och minskar ingalunda faran med dylika ting, vilka därför icke är mindre lämpade att tjäna, om så först i efterhand, de syften som "kontrainitiationen" föresätter sig. Vi gör här undantag för det fall, där agenter för "kontrainitiationen" genom en mer eller mindre direkt inblandning anstiftat eller inspirerat till bildandet av liknande "pseudotraditioner". Man torde nog kunna finna några exempel också på dessa, vilket icke ens då betyder att de skenbara och kända skaparna av ifrågavarande "pseudoinitiatiska" former varit dylika medvetna agenter, ty det är uppenbart att försiktigheten bjuder dem att alltid i möjligaste mån dölja sig bakom blotta omedvetna redskap.

När vi talar om omedvetenhet, fattar vi denna främst i den betydelsen att de som sålunda utformar en "pseudotradition", oftast är fullständigt ovetande om vad denna i verkligheten tjänar för ändamål. Vad gäller ett dylikt alsters karaktär och värde är det svårare att medge att de skulle vara så helt i god tro. Likväl är det också i detta möjligt att de ibland bedrar sig själva i viss mån eller att de är självbedragna i det fall vi senast nämnde. Man måste också ganska ofta taga hänsyn till vissa "anomalier" av psykiskt slag, vilka ytterligare komplicerar saken och vilka för övrigt erbjuder en särskilt gynnsam jordmån för att alla slags inflytanden och ingivelser skall kunna verka med största möjliga kraft. I denna fråga skall vi blott notera,

utan att närmare ingå på saken, den icke försumbara roll som "klärvoajanter" och andra "sensitiva" ofta spelat i allt detta. Men trots allt finns det nästan alltid en punkt, där det medvetna bedrägeriet och charlataneriet blir ett slags nödvändighet för ledarna av en "pseudo-initiatisk" organisation. Om sålunda någon råkat märka, vilket i det hela taget inte är särskilt svårt, att de gjort mer eller mindre klumpiga lån från den eller den traditionen, hur kan de då vidgå dessa lån utan att se sig tvungna att därmed erkänna att de i verkligheten endast är profana? I ett dylikt fall tvekar de vanligen inte att vända saken upp och ner och fräckt tillkännage att det är deras egen "tradition", som utgör den gemensamma "källan" till alla de traditioner som de har bestulit. Och om de inte lyckas övertyga alla, så finns det åtminstone alltid tillräckligt många lättlurade som tror dem på deras ord för att deras ställning av "ledare för en skola", som de i allmänhet främst vårdar sig om, inte riskerar att på allvar ifrågasättas, desto mera som de ser ganska litet till sina "lärjungars" kvalitet och i enlighet med den moderna mentaliteten kvantiteten synes dem vara långt viktigare, vilket för övrigt torde räcka för att visa hur långt de är ifrån att äga ens de mest elementära begrepp om vad esoterism och initiation egentligen vill säga.

Vi behöver knappast säga att allt som vi här beskriver svarar mot icke endast mer eller mindre hypotetiska möjligheter utan även verkliga och vederbörligen konstaterade fakta. Det skulle aldrig taga slut, om vi nödgades anföra dem alla, och det vore för övrigt egentligen av tämligen ringa gagn. Det får räcka med några karakteristiska exempel. Sålunda är det genom det "synkretiska" förfarandet, vi nyss omtalat, som man kunnat sammanställa en föregiven "österländsk tradition", teosofisternas, vilken knappast äger något österländskt annat än en missförstådd och missbrukat terminologi. Och emedan världen alltid är "ett hus söndrat mot sig självt", såsom evangeliets ord lyder, har de franska ockultisterna genom motsägelsens och tävlingens anda i sin tur uppbyggt en så kallad "västerländsk tradition" av samma slag, varav många ingående delar, i synnerhet sådana som de hämtat från Kabbalan, svårligen kan kallas västerländska till ursprunget, utom vad gäller det särskilda sätt dessa ockultister tolkar dem på. De förra framlägger sin "tradition" såsom uttryck rent av för den "uråldriga visdomen". De senare, kanske en smula blygsammare i sina anspråk, söker framför allt att få sin "synkretism" gälla för en "syntes", ty icke många har som de missbrukat detta sist anförda ord. Om de förra sålunda visat sig vara mer anspråksfulla, är det måhända därför att det faktiskt i deras "rörelses" begynnelse förekom ganska gåtfulla inflytanden, vilkas sanna natur de själva nog varit alldeles ur stånd att bedöma. Vad de senare beträffar, vet de blott alltför väl att de icke har något stöd för sina påståenden, att vad de åstadkommit faktiskt endast är ett verk av några individer hänvisade till sin egen förmåga och att om likväl "någonting" annat råkat få insteg däri, det säkerligen skett först långt senare. På dessa båda fall, sålunda betraktade, vore det ej särskilt svårt att tillämpa det vi nyss sagt, och vi kan överlämna åt envar att själv draga de slutsatser som synes honom logiskt följa.

Naturligtvis har det aldrig funnits något som rätteligen skulle heta "österländsk tradition" eller "västerländsk tradition". Dylika beteckningar är uppenbarligen alltför vaga för att kunna användas om en bestämd traditionell form, ty med mindre än att man går tillbaka till ur-traditionen, vilken på alltför lätt insedda grunder är utom fråga här och vilken för övrigt är varken österländsk eller västerländsk, finns det och har det alltid funnits olika och mångfaldiga traditionella former såväl i Österlandet som i Västerlandet. Andra har trott sig göra bäst i och lättast inge förtroende genom att tillägna sig själva namnet på någon tradition, som faktiskt existerat i någon mer eller mindre avlägsen tid och sätta denna beteckning på en konstruktion, som är lika oensartad som de föregående. Ty om de på naturligt sätt någotsånär utnyttjar det som de kan råka få veta om den tradition de kastat sina blickar på, är de sedan illa tvungna att fullständiga dessa mycket fragmentariska och ofta även delvis hypotetiska uppgifter genom att tillgripa andra element de lånat på annat håll eller alldeles fantiserat ihop. I varje fall räcker den minsta granskning av alla dessa alster för att låta framträda den speci-

fikt moderna anda som präglat dem och som undantagslöst yppar sig i förekomsten av några av dessa "ledande ideer" vi tidigare berörde. Man torde alltså icke behöva föra undersökningen längre än så och göra sig möda med att exakt och i detalj bestämma det verkliga ursprunget till den eller den beståndsdel av en dylik helhet, emedan detta enda konstaterande redan visar tillräckligt och utan att ge utrymme för minsta tvivel att det man har med att göra är en ren och skär efterapning.

Ett av de bästa exempel man kan ge på det sist anförda fallet är de många organisationer, som i närvarande tid kallar sig "rosenkreuziska" och som givetvis måste motsäga varandra och rent av mer eller mindre öppet bekämpa varandra, alltmedan de likaledes föreger sig vara representanter för en och samma "tradition". Man kan faktiskt ge dem var och en utan undantag rätt, när de stämplar sina medtävlare såsom orättmätiga och bedrägliga. Det har säkerligen aldrig funnits så många människor, som kallat sig "rosenkorsare" eller "rosenkreuzare", som nu när det inte längre finns några äkta sådana! Det är för övrigt ganska ofarligt att påstå sig vara fortsättningen av något som helt tillhör det förgångna, i synnerhet när dementier är så mycket mindre att frukta som det varom fråga är alltid varit, såsom i detta fall, insvept i ett visst dunkel, så att dess slut inte är säkrare känt än dess ursprung. Och vem i den profana allmänheten och även i de "pseudoinitierades" krets kan då veta vad den tradition, som under ett visst skede kallade sig rosenkreuzisk, egentligen var för något? Vi bör tillägga att dessa anmärkningar rörande stölden av en initiatisk organisations namn inte gäller i ett fall som den föregivna "Stora Vita Logen", som det egendomligt nog allt oftare talas om på alla håll och inte bara hos teosofisterna. Denna beteckning har nämligen aldrig någonstans haft den ringaste äkta traditionella karaktär, och om detta konventionella namn kan tjänstgöra såsom "mask" för något som äger något slags verklighet, så är det i varje fall säkerligen icke på den initiatiska sidan som denna skall sökas.

Man har ganska ofta kritiserat det sätt, varpå somliga förvisar de "Mästare", de åberopar sig på, till något nära nog otillgängligt område av Centralasien eller annorstädes. Detta är för dem i själva verket ett ganska lättvindigt medel att göra sina påståenden omöjliga att sanna, men det är icke det enda, och fjärmandet i tiden kan i detta avseende tjäna ett alldeles likartat ändamål som fjärmandet i rummet. Andra tvekar ej att låtsas stå i förbindelse med någon sedan århundraden, ja rent av årtusenden, försvunnen och död tradition. Med mindre än att de dristar sig att påstå att denna tradition under hela denna tid hållits vid liv så hemligt och så väl dolt att ingen annan än de själva kunnat upptäcka det minsta spår av den, berövar de sig därmed den betydande fördelen av att kunna hävda ett direkt och obrutet samband, vilket här inte längre torde ha ens det sken av sannolikhet som det fortfarande kan ha, när det gäller en form som ändock är av alldeles nytt datum, såsom den rosenkreuziska traditionen. Men denna brist synes icke vara särdeles allvarlig i deras ögon, ty de är så okunniga om de verkliga förutsättningarna för initiation att de gärna inbillar sig att en blott "ideell" anknytning utan någon regelrätt överföring kan tjäna såsom verklig anknytning. Det är för övrigt mycket tydligt att en tradition desto bättre lämpar sig för alla slags fantastiska "rekonstruktioner", ju mer fullständigt förlorad och glömd den är och ju mindre man vet hur man skall bedöma den verkliga innebörden av de återstoder den efterlämnat och man därför kan tolka i stort sett som man vill. Naturligtvis inlägger envar däri det som överensstämmer med hans egna föreställningar. Man behöver nog inte söka efter någon annan grund för att inse varför den egyptiska traditionen särskilt "utnyttjats" i detta avseende och att så många "pseudoinitierade" av mycket olika skolor visar en förkärlek för denna som knappast kan förstås på annat sätt. För att förebygga varje felaktig tillämpning av det vi här säger, måste vi precisera att dessa iakttagelser ingalunda avser de hänvisningar till Egypten eller annat dylikt som ibland kan möta också i vissa initiatiska organisationer men som där uteslutande har karaktären av symboliska "legender" utan avsikt att skryta med dylika ursprung. Vi syftar endast på det som utger sig för att vara ett återupprättande, och giltigt som sådant, av en tradition eller initiation som inte längre

finns, för övrigt ett återupprättande som, även enligt den omöjliga hypotesen att det vore i varje del riktigt och fullständigt, likväl i sig icke skulle vara mer intressant än en blott arkeologisk kuriositet.

Vi hejdar här dessa betraktelser, redan långa och väl tillräckliga för att låta läsaren förstå vad alla dessa för vår tidsålder så kännetecknande ”pseudoinitiatiska” efterapningar av den traditionella idén allmänt sett är för något: en mer eller mindre, snarast mindre, sammanhängande blandning av dels lånade, dels påhittade element, varvid det hela behärskas av de till den moderna andan hörande antitraditionella föreställningarna och därför till sist bara kan tjäna till att ytterligare utbreda dessa föreställningar genom att hos somliga få dem antagna såsom traditionella, för att icke tala om det uppenbara bedrägeri som består i att för ”initiation” utge det som i verkligheten endast har en rent profan för att icke säga ”profanerande” karaktär. Om man efter detta anmärkte, liksom anförande ett slags förmildrande omständighet, att det trots allt nästan alltid finns några inslag av verkligt traditionellt ursprung däri, skulle vi svara: för att godtagas bör all imitation naturligtvis antaga åtminstone några drag av det som den efterapar, men det är just detta som ytterligare ökar faran. Är inte den skickligaste och även mest förödande lögnen just den som outredbart blandar sanning med lögn och sålunda bemödar sig om att låta sanningen göra tjänst för lögnens seger?

Noter

(1) Enligt den islamiska läran är det genom *nafs* (själen) som *Shaytân* får grepp om människan, medan däremot *rûh* (anden), vars väsen är rent ljus, ligger utom räckhåll för hans angrepp.

(2) Vi har i boken *Le Théosophisme* givit ganska många exempel på dylika verksamheter.

Ovanstående text utgör kapitel XXXVI av René Guénons bok *Kvantitetens herravälde och tidens tecken*. Boken är en översättning från franskan av Lars Adelskog. Originalets titel är *Le Règne de la Quantité et les Signes des Temps*. Svenska översättningen © Lars Adelskog 2013. Eftertryck eller annan återpublicering, helt eller delvis, såsom elektronisk text på internet eller på annat sätt, förbjödes.